

Onderzoek draagvlak veenweiden

Projectnummer: 2019205
Datum: 25 juni 2019

Marco Stuive

Peter van de Vijver

Inhoudsopgave

Onderzoeksopzet	3
Conclusies	4
Resultaten	5
Bijlagen: overige resultaten	16
Contact	23

Onderzoeksopzet

Doelstelling

De waardering voor en de perceptie van problemen, oplossingen en verantwoordelijkheden rondom veenweide onder het Nederlandse publiek in kaart brengen.

Methode

- Kwantitatief online onderzoek
- Via de online research tool van DirectResearch
- 15 vragen

Periode

- 7 t/m 12 juni 2019

Doelgroep

- Nederlandse populatie
- Gewogen naar Nederland representatief op geslacht, leeftijd en opleiding

Bron

- EUp panel van DirectResearch

Respons

- Bruto steekproef: n=2750
- Netto steekproef: n=1024 (37%)

Conclusies

Behoud veenlandschap kan op veel steun rekenen

Driekwart van de Nederlanders vindt het belangrijk dat veenweidegebieden behouden blijven. Men is van mening dat het landschap bij Nederland hoort, vindt het belangrijk voor boeren en wil de mogelijkheden voor recreatie en toerisme behouden. Als men, na het lezen van de situatieschets, moet kiezen dan is twee derde van de Nederlanders voor het behoud van het huidige landschap in plaats van het onder water zetten.

Veenweideproblematiek is dringend, maar vereist gedegen onderzoek

Voor het lezen van de situatieschets waren 4 op de 10 Nederlanders op de hoogte van de veenweidekwestie. Na het lezen van de situatieschets vinden ruim 8 op de 10 de veenlandschappenproblematiek dringend. Toch is snel actie ondernemen niet de ideale manier: er is veel steun voor gedegen onderzoek om zodoende te komen tot een goede aanpak.

Voldoende alternatieven voor handen: overheid moet dat financieel faciliteren

Het alternatief dat de handen van de burgers op elkaar krijgt, is het investeren in duurzame bewateringssystemen die het blijven doorboeren mogelijk maken. Er is vanuit de Nederlandse bevolking duidelijk veel steun voor de boeren en hun belangen.

De rekening van de al dan niet te nemen maatregelen wordt door burgers vooral gelegd bij de overheid (Rijksoverheid, waterschappen en provincies) en niet bij bewoners of gebruikers. Wel moeten bewoners en gebruikers mee kunnen beslissen over de toekomst van het landschap. Indien zij hun grond verliezen, dienen ze gecompenseerd te worden.

Vragen over dit onderzoek?

Neem contact op met **Marco Stuive**, 06 11 77 97 92, marco@directresearch.nl

Resultaten

Situatieschets

Elke respondent las onderstaande situatieschets over de veenweideproblematiek

Lang geleden bestond voor Nederland een groot deel uit veenmoerassen. De moerassen zijn in de 12^e en 13^e eeuw ontgonnen. Daar is het karakteristieke veenweidelandschap uit voort gekomen, met de brede sloten en de smalle stroken land. Om het land door de eeuwen heen geschikt te houden voor woningbouw, landbouw en veeteelt zijn de waterschappen opgericht: de oudste democratische organisaties in Nederland. Zij beheren het waterpeil om weilanden droog genoeg te houden zodat het begaanbaar blijft voor mens, vee en landbouwmachines.

Steden, landbouw en recreatie

Het Nederlandse grondgebied bestaat voor ongeveer 9% uit (laag)veen met verstedelijkte gebieden en veenweidegebieden waar natuurterreinen (zoals weidevogelreservaten) en duizenden agrarische ondernemers hun plek hebben. De agrariërs zijn vooral melkveehouders, die ook het eeuwenoude landschap beheren en behouden. Veenweidegebieden hebben daarnaast een belangrijke toeristische en recreatieve functie: er wordt bijvoorbeeld veel gefietst en gewandeld.

Bodemdaling

De veenbodem daalt. Veen heeft namelijk de eigenschap in te klinken en te oxideren als het droog komt te staan. Hier komt CO₂ bij vrij: tot wel 4,2 megaton, zo'n 3% van de totale Nederlandse CO₂-uitstoot. Verdroging en vernatting heeft ook gevolgen voor de biodiversiteit. Bepaalde bloemen, insecten en vogels gedijen beter op het natte veenlandschap en verdwijnen als dat landschap verdroogt. Voor andere soorten is dat weer andersom.

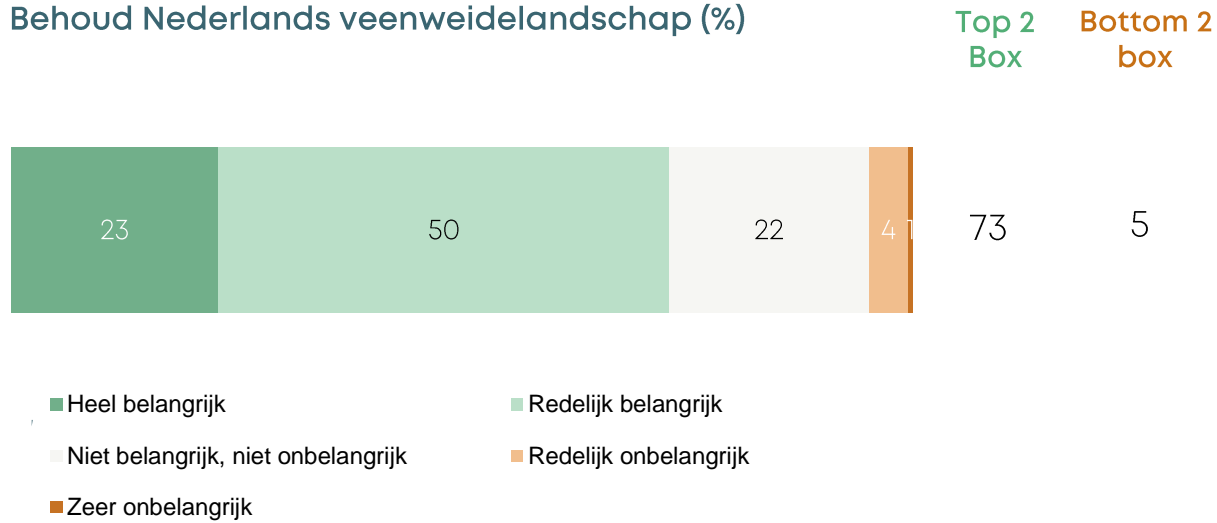
Moeraslandschap

Om verdere bodemdaling en CO₂-uitstoot tegen te gaan, zijn er plannen om de veenweides onder water te zetten. Dat noemen we vernatting. Als gevolg van de vernatting zal cultuurlandschap verdwijnen en wordt het veenweidegebied weer een moeraslandschap. Dit zal leiden tot minder CO₂-uitstoot. Ook zullen economische activiteiten (zoals melkveehouderij) niet of nauwelijks meer mogelijk zijn, en zullen de mogelijkheden voor toerisme en recreatie veranderen.

Nederland vindt het behoud van het veenweidelandschap erg belangrijk

Behoud Nederlands veenweidelandschap (%)

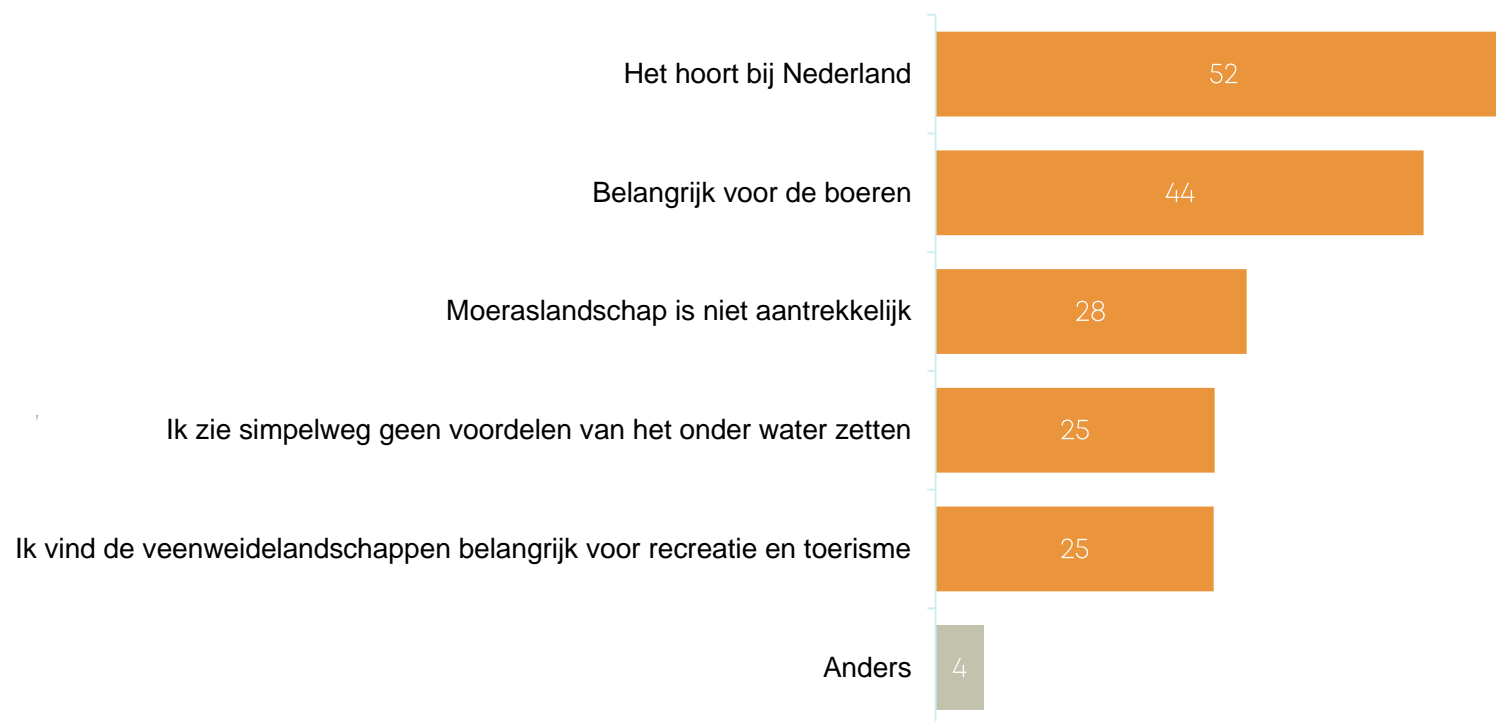
Nederlanders die kiezen voor het behoud van het veenlandschap vinden de kwestie significant belangrijker dan de personen die kiezen voor het onder water zetten van het gebied: top-2 85% vs. 49%

Voorstanders van behoud vinden de veenlandschappen horen bij Nederland

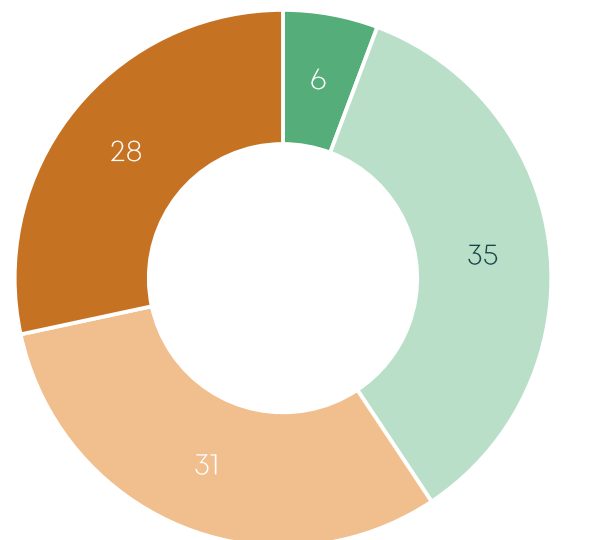
Ik kies voor het behoud omdat... (%)

6 op de 10 Nederlanders niet op de hoogte van veenweidekwestie

Bekend met de kwestie (%)

- Zeer goed op de hoogte
- Enigszins, maar geen details
- Weet er weinig van
- Niet van op de hoogte

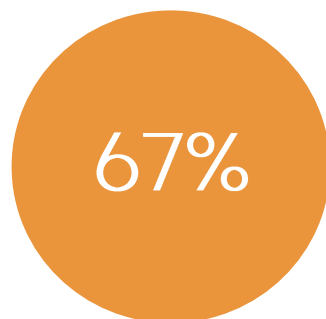
Personen die op de hoogte zijn van de kwestie kiezen significant vaker voor het behoud van veenweidegebieden (72%) dan personen die enigszins of niet op de hoogte zijn van de kwestie (64%).

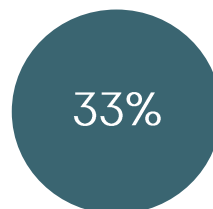
Twee derde Nederlanders wil veenlandschap behouden

Veenweides behouden of onder water zetten

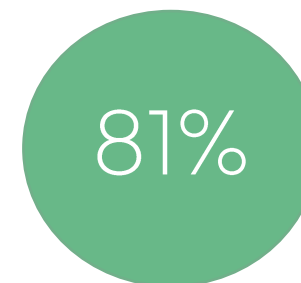
Behoud veenlandschap

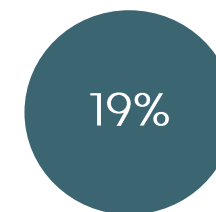
Onder water zetten

Hoe dringend is de kwestie?

Dringend

Niet dringend

Nederlanders die het behoud van het veenlandschap (heel) belangrijk vinden, vinden de kwestie ook significant dringender: 86% van hen vindt de problematiek dringend.

Grondig onderzoek vereist voordat er besluiten worden genomen

Deze overtuiging komt voort uit het feit dat men verwacht dat het voortijdig ondernemen van actie, drastische en onomkeerbare gevolgen voor het Nederlandse landschap zou kunnen hebben.

80%

Grondig onderzoek

“Er moet een goed onderbouwde keuze gemaakt kunnen worden”

“Het grote gevolgen heeft. Dan lijkt me dat je eerst goed de voor- en nadelen tegen elkaar op moet wegen”

“Het om drastische maatregelen gaat, die niet zomaar omkeerbaar zijn. Een goede afweging is daarom noodzakelijk.”

“De gevolgen ingrijpend kunnen zijn voor de agrarische sector, die toch al veel klappen moet verduren.”

11%

Actie op korte termijn

“Te lang wachten meer schade kan aanrichten bij een veranderend klimaat”

“Ik vind dat het huidige veenweidelandschap behouden moet blijven en daar is al vele jaren ervaring mee, dus dat hoeft niet uitgebreid onderzocht te worden.”

“Alles wat weg is, niet meer terug komt. Stoppen kan dan altijd nog. De kosten zijn dan 'leergeld' voor een volgend project.”

9%

Geen van beide

“Onderzoek is noodzakelijk, maar grondig onderzoek duurt mogelijk te lang”

“Eerst de huidige problematiek oplossen: twee dingen tegelijk doen werkt niet”

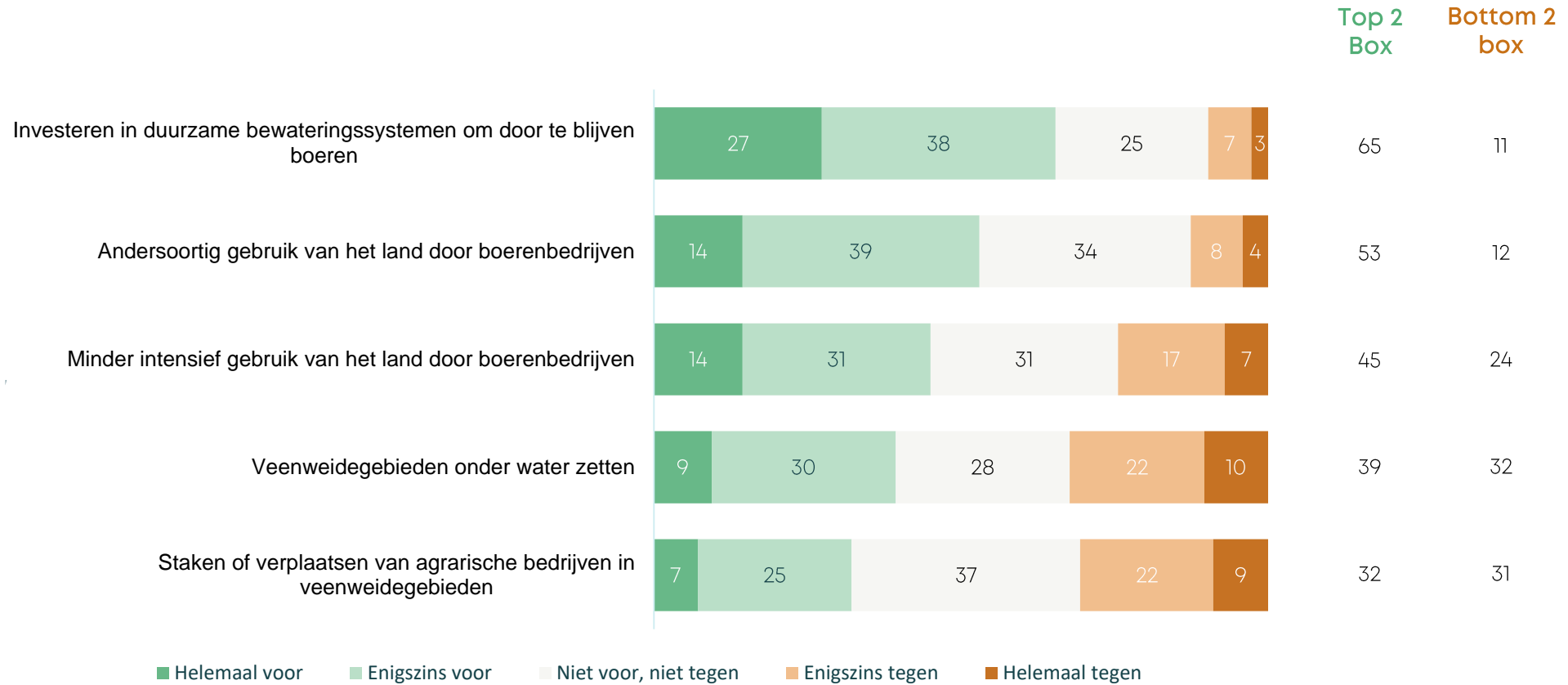
“De combinatie is beter, pilotgebieden en onderzoek naar haalbaarheid en gevolgen.”

Er is steun voor investeringen in duurzame bewateringssystemen

Ook andersoortig gebruik van het veenlandschap kan op relatief veel steun rekenen. Het onder water zetten van de veenweidegebieden is één van de minst populaire opties. Ook om het verplaatsen van agrarische bedrijven die actief zijn in veenweidegebieden staat Nederland niet te springen.

Alternatieven vermindering bodemverlaging & CO2 uitstoot (%)

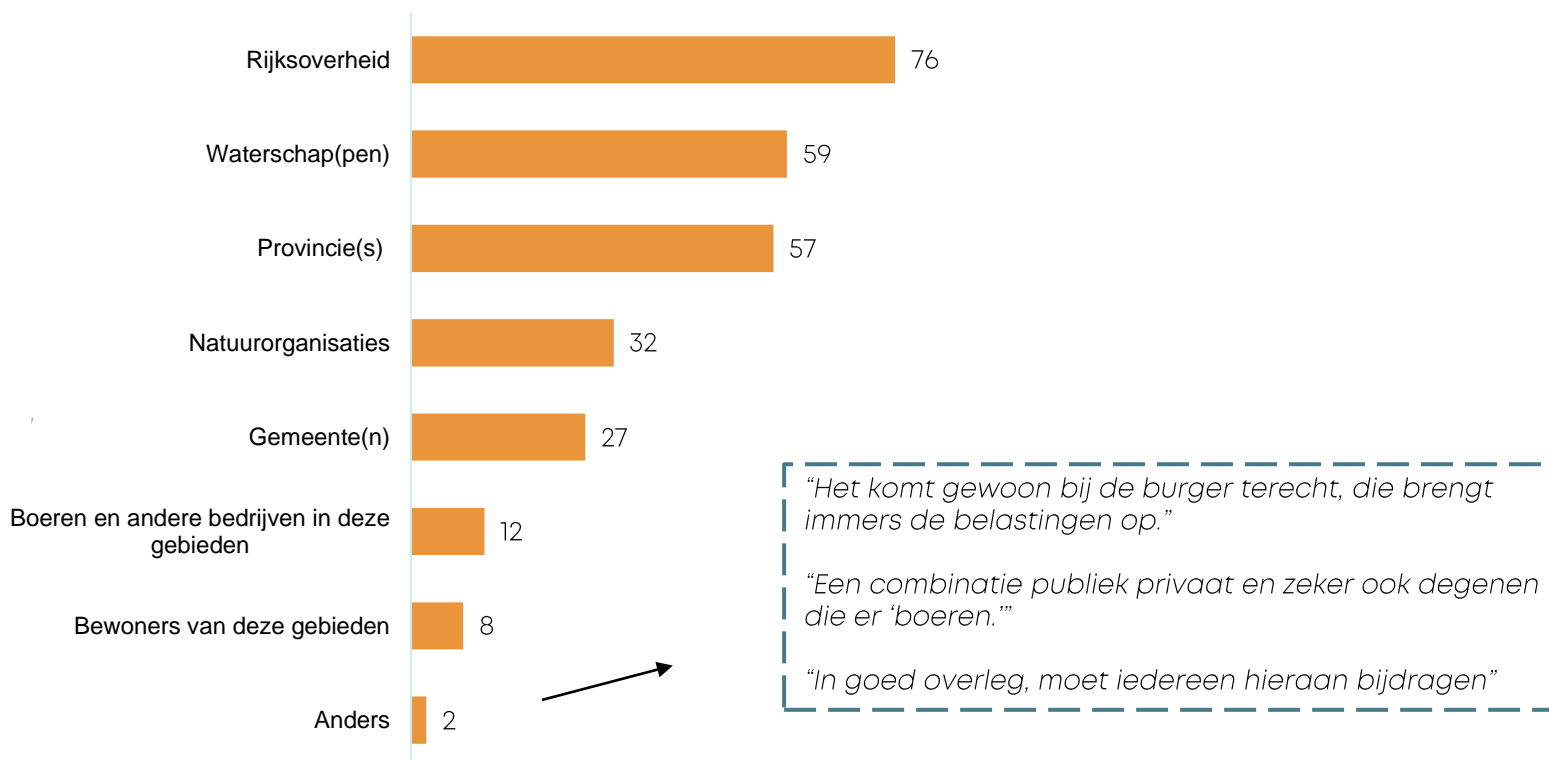

De rekening voor de problematiek mag zeker niet bij de bewoners en gebruikers komen te liggen

Een ruime meerderheid is van mening dat de overheid verantwoordelijk is voor het betalen van de benodigde investeringen. Vervolgens komen natuurorganisaties en tot slot pas de boeren en bewoners.

Wie betaalt de rekening? (%)

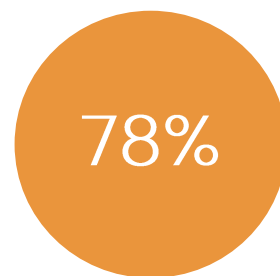

Ruim driekwart vindt dat boeren die veenweiden verliezen gecompenseerd moeten worden

Eveneens ruim driekwart is van mening dat huidige gebruikers van veenweidegebieden mee moeten kunnen beslissen over de toekomst.

Uitspraken veenlandschap

Boeren die veenweiden moeten opgeven, moeten volledig gecompenseerd worden

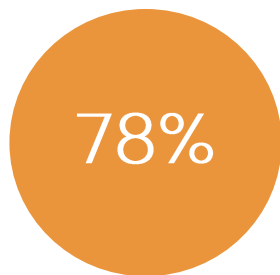

(Helemaal) mee eens

(Helemaal) mee oneens

Huidige gebruikers veenweiden moeten over de toekomst mee kunnen beslissen

(Helemaal) mee eens

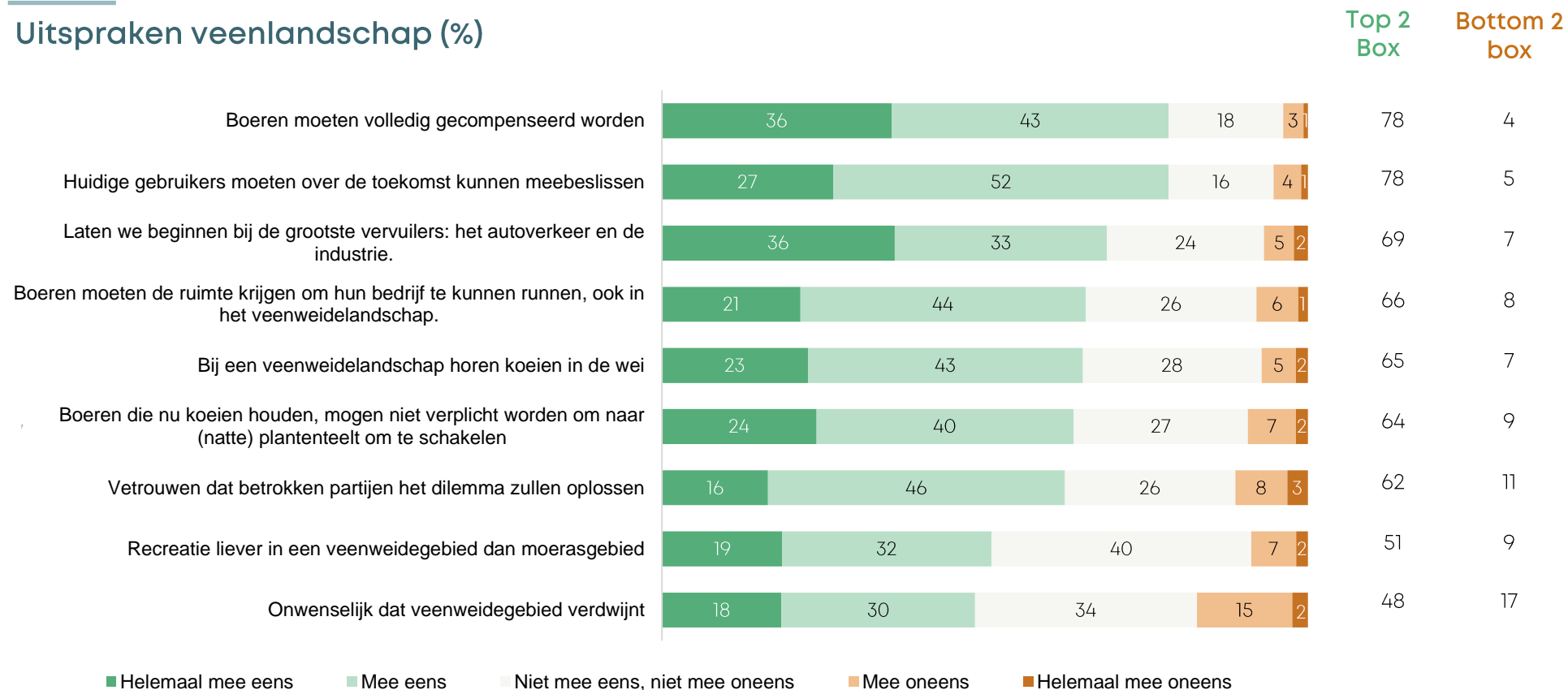
(Helemaal) mee oneens

Er is in alle opzichten steun vanuit de bevolking voor boeren in het veenweidegebied

Men is van mening dat grote vervuilers als eerst aangepakt moeten worden en boeren in veenweidegebieden de ruimte moeten krijgen om hun bedrijf te runnen.

Uitspraken veenlandschap (%)

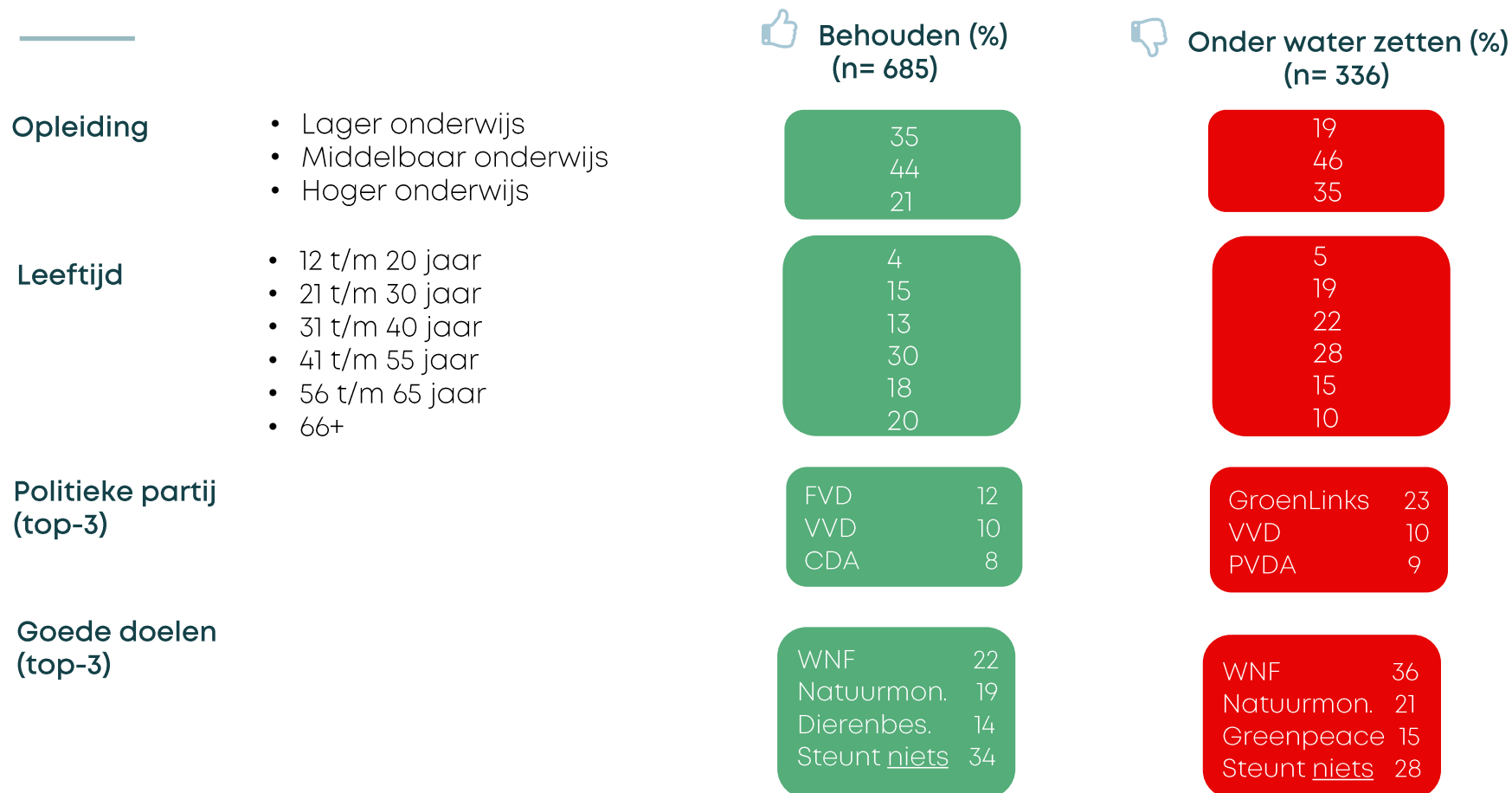

Bijlagen

Voorstanders van behoud zijn doorgaans wat ouder en politiek-rechts georiënteerd

Voorstanders van het onder water zetten zijn vaker jong en lager opgeleid. Zij hebben een duidelijke politieke voorkeur voor GroenLinks.

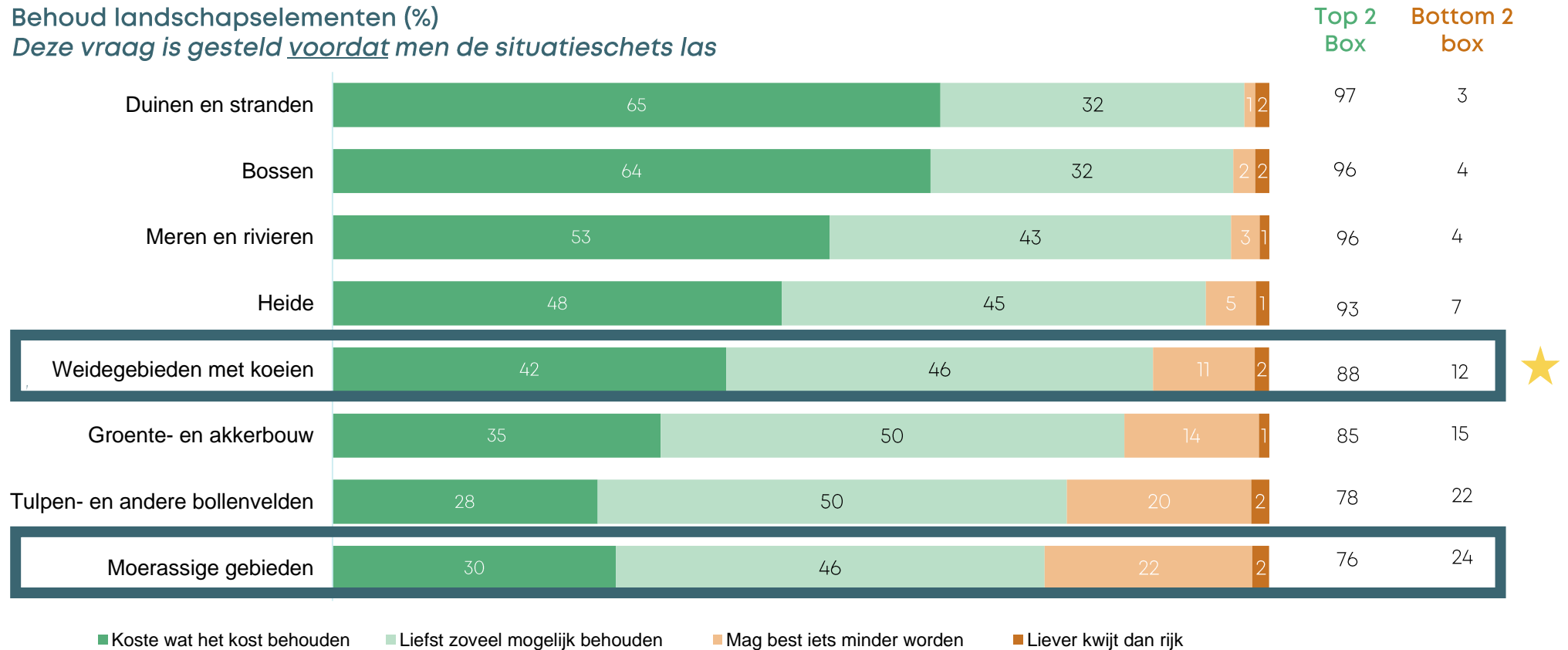

Nederlander behoudt liever weidegebieden met koeien dan moerassige gebieden

Behoud landschapselementen (%)

Deze vraag is gesteld voordat men de situatieschets las

★ De top-2 score van 'Weidegebieden met koeien' ligt significant hoger dan 'Moerassige gebieden'

Voorstanders van onder water zetten willen CO2-uitstoot verminderen en meer biodiversiteit zien

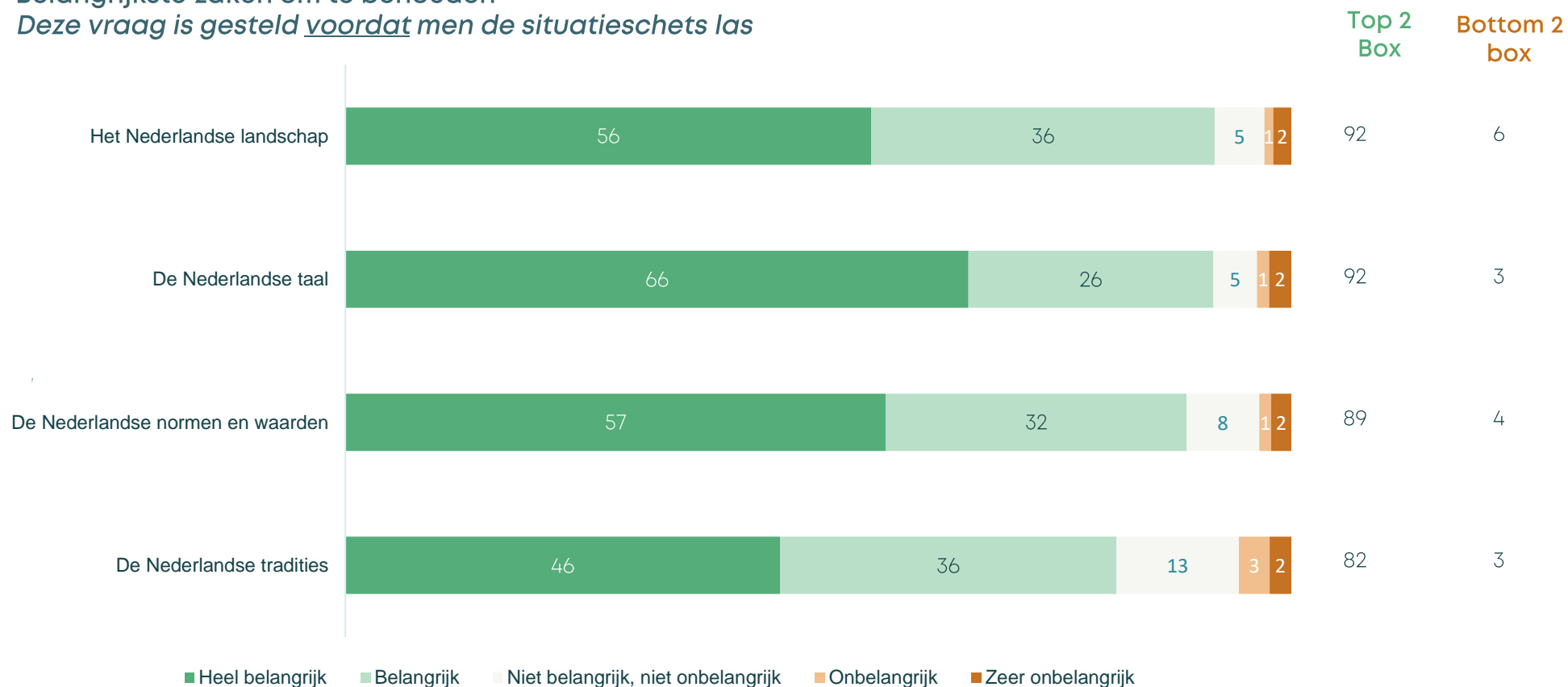
Ik kies voor het onder water zetten omdat... (%)

Behoud Nederlands landschap is (bijna) net zo belangrijk als behoud Nederlandse taal

Belangrijkste zaken om te behouden
Deze vraag is gesteld voordat men de situatieschets las

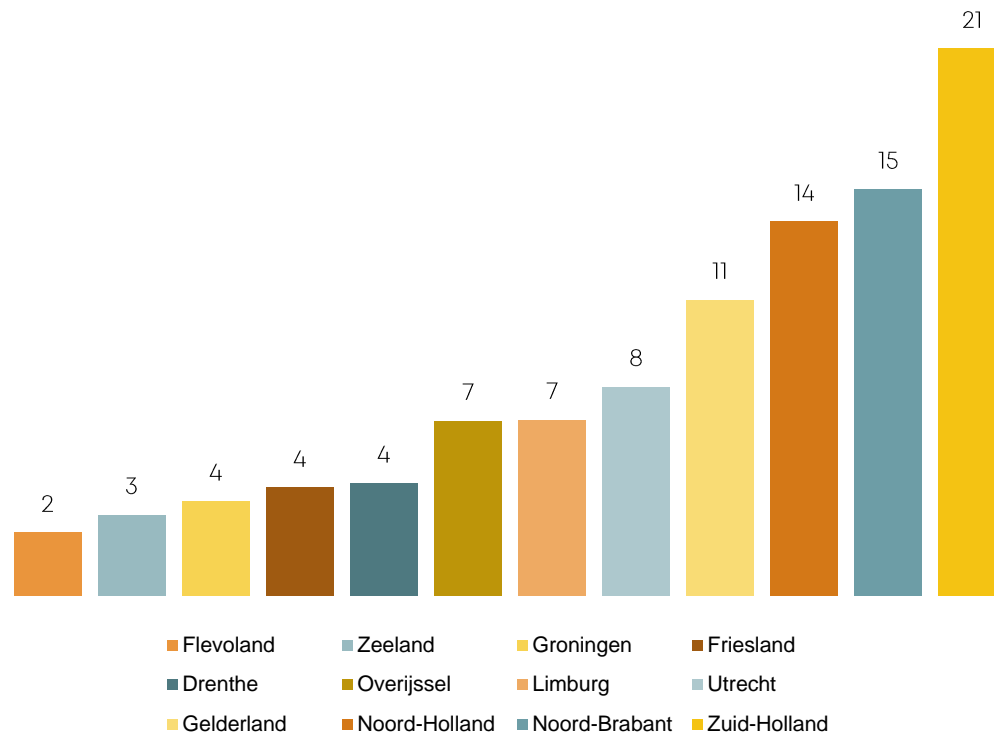

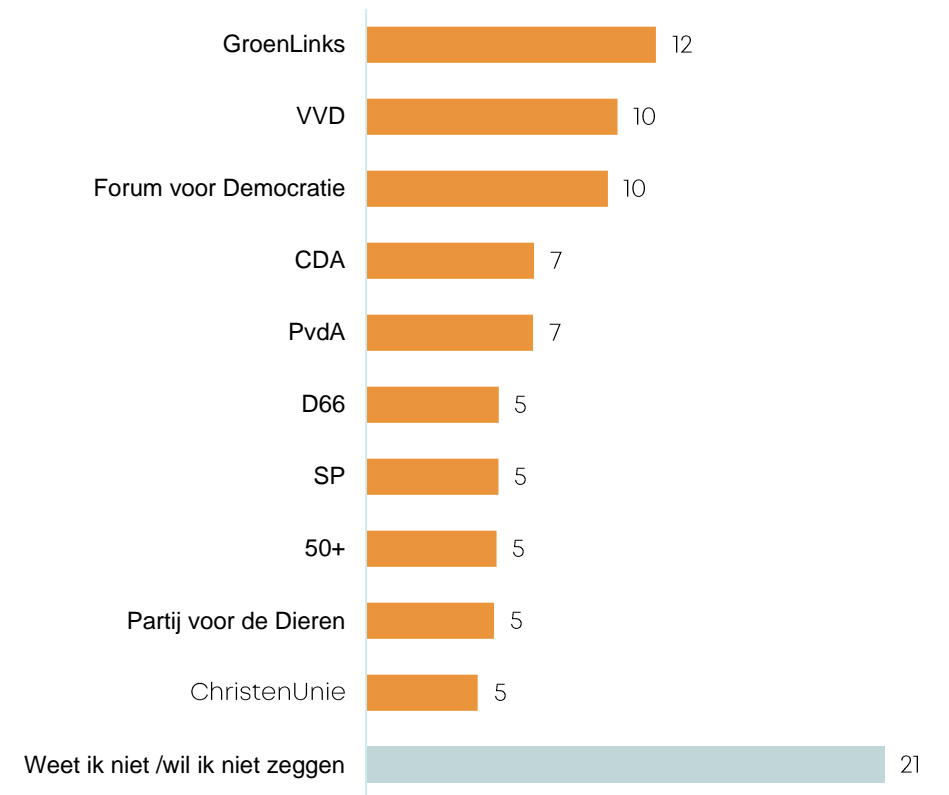
Steekproefinformatie

De verdeling van de netto steekproef naar provincies is representatief voor de Nederlandse populatie.
GroenLinks, VVD en Forum voor Democratie

Woonachtig in provincie (%)

Voorkeur politieke partij (%)

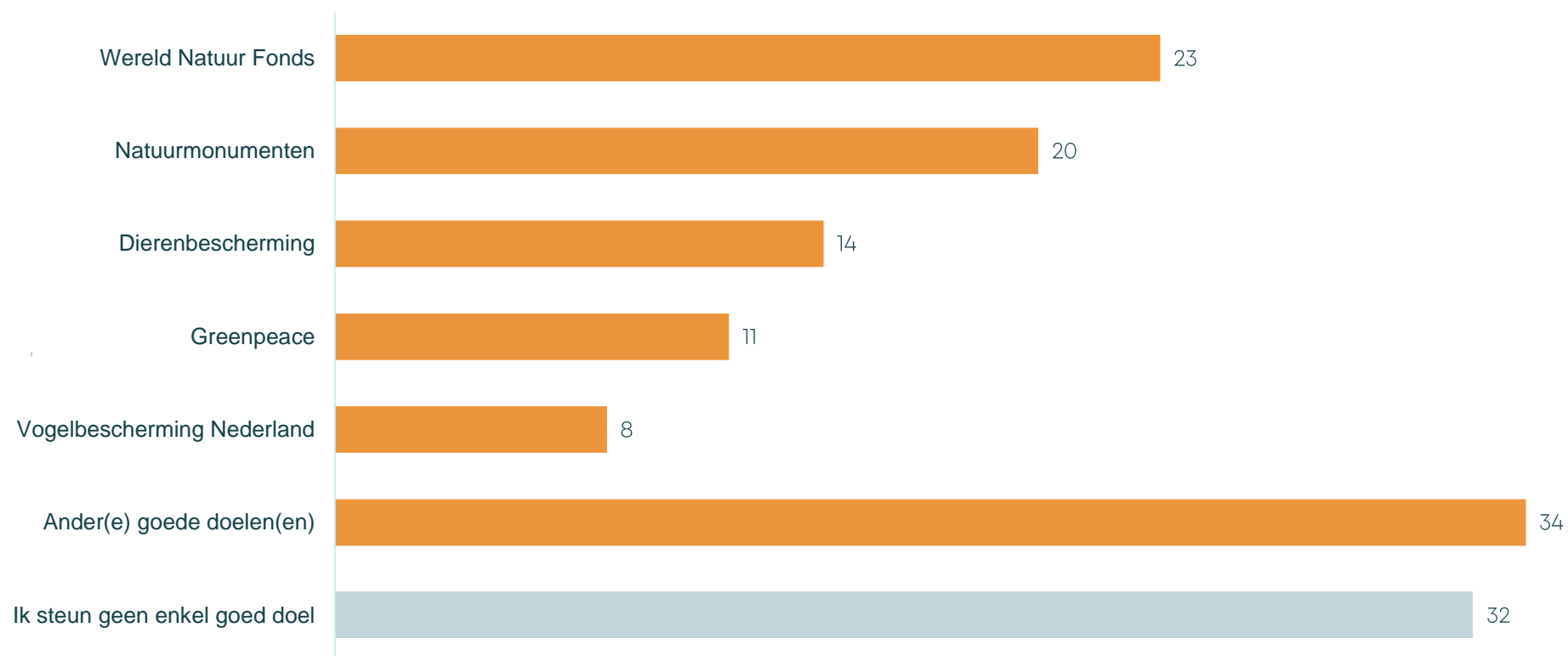

Steekproefinformatie

Het Wereld Natuur Fonds is onder de respondenten het populairste goede doel. Ruim twee derde steunt minstens één goed doel.

Lidmaatschap/donatie goed doel (top-5) (%)

Contact

Marco Stuive
Research Executive
06 11 77 97 92
Marco@directresearch.nl

Peter van de Vijver
Research Director
06 27 86 55 67
Peter@directresearch.nl

Vragen over dit
onderzoek? Wij helpen
je graag verder!

DirectResearch BV

020 770 75 79

Herengracht 454

info@directresearch.nl

1017 CA Amsterdam

www.directresearch.nl